

Asia: VN/16944/2020

Kotimaisen kalan edistämishjelma

Ohjelman visio ja strategiset valinnat

Ovatko ohjelman visio ja strategiset valinnat onnistuneita? Miten niitä tulisi kehittää?

Ohjelman visio kotimaisen kalan käytön tuplaamisesta kestäväällä tavalla on erittäin kannatettava. Kotimaisen kalan tuotanto lisää omavaraisuutta ja huoltovarmuutta, ja kestävästi toteutettuna sillä on myönteisiä ympäristö- ja terveysvaikutuksia. Strategisissa valinnoissa tulee korostaa poikkileikkaavasti kestävyysnäkökulmaa. Vision yhteydessä esitettävässä taulukossa on tuotu esille kalastuksen ilmastohyöty ja ravinnepoistuma. Jotta kokonaisuus edistämishjelman ympäristövaikutuksista hahmottuisi paremmin, samaan taulukkoon tulee lisätä vesiviljelyn kolminkertaistamisen aiheuttama lisäravinnekuorma, joka on esitetty asiakirjassa muualla.

Myös sisävesistöt, vaelluskalat ja vapaa-ajan kalastus sekä kalastusmatkailu tulee huomioida edistämishjelmassa, sillä nekin lisäävät osaltaan kotimaisen kalan käyttöä. Lisäksi kalastukseen, kalan käyttöön ja tuotantoon liittyvät merialuesuunnittelu, vesien- ja merenhoidon toimenpideohjelmat, kalatiestrategia sekä lainsäädännön tavoitteet tulee huomioida ohjelman tavoitteissa ja toimenpiteissä selkeämmin.

Tavoitteet

Onko ohjelmalla tavoiteltavat vaikutukset tunnistettu oikein?

-

Kuinka realistisina pidät yllä esitettyjä tavoitteita?

-

Miten muuten haluaisit kommentoida ohjelman tavoitteita?

-

1. Kuluttaja- ja markkinalähtöisyyden vahvistaminen

Mitä allaolevista toimenpiteistä pidät tärkeimpänä ja vaikuttavimpana?

Kotimaisen kalan käyttöä vauhditetaan julkisilla hankinnoilla. Maa- ja metsätalousministeriön hankintalähtöisyyttä edistää kotimaisen kalan lisäämistä julkisissa hankinnoissa. Euroopan meri- ja kalatalousrahastosta rahoitetaan toimia (mm. innovaatiokumppanuuteen perustuvaa hankintamenettelyä), joissa yritykset ja suurkeittiöt kehittävät yhdessä uusia kalatuotteita suurkeittiöiden tarpeisiin.

Miten ehdotettuja toimenpiteitä pitäisi kehittää? Mitä muita toimenpiteitä ehdottaisit?

-

2. Uudistuminen kasvun vauhdittajana

Mitä ehdotetuista toimenpiteistä pidät tärkeimpänä ja vaikuttavimpana?

Vauhditetaan vajaasti hyödynnettyjen kalojen jalostusasteen nostamista. Euroopan meri- ja kalatalousrahastosta myönnetään normaalia korkeampaa investointi- ja tuotekehitystukea vajaasti hyödynnettyjen lajien jalostukseen elintarviketuotteiksi ja korkean lisäarvon tuotteiksi.

Miten ehdotettuja toimenpiteitä pitäisi kehittää? Mitä muita toimenpiteitä ehdottaisit?

-

3. Alkutuotannon edellytysten parantaminen

Mitä ehdotetuista toimenpiteistä pidät tärkeimpänä ja vaikuttavimpana?

Päivitetään merialueen sijainninhjaussuunnitelma. Päivitetty suunnitelma mahdollistaa vesiviljelyn kestävä kasvun ja parantaa luvittamisen ennakoitavuutta. Selvitetään alueellisten kuormituskiintiöiden käyttöönottoa. Ne mahdollistaisivat toiminnan ympäristövaikutusten ennakoitavuuden pitkällä aikavälillä ja tukisivat alan kasvua.

Miten ehdotettuja toimenpiteitä pitäisi kehittää? Mitä muita toimenpiteitä ehdottaisit?

-

4. Kasvu perustuu kestävyteen ja vastuulliseen toimintaan

Mitä ehdotetuista toimenpiteistä pidät tärkeimpänä ja vaikuttavimpana?

Panostetaan määrätietoisesti ympäristötoimiin. Kalatalouden ympäristöohjelman avulla tuetaan kalakantojen luontaista lisääntymistä ja parannetaan kalavarojen elinympäristön kunnostustoimien vaikuttavuutta. Kehitetään pyydysten valikoivuutta, tahattomien saaliiden välttämistä sekä suojautumista vahinkoja aiheuttavilta eläimiltä niiden ja kalastuselinkeinon välisen rinnakkaiselon mahdollistamiseksi. Vesiviljelyssä panostetaan ravinnekuormituksen vähentämiseen ja ravinteiden poistamiseen liittyviin innovaatioihin sekä eläinten terveyteen ja hyvinvointiin liittyviin toimiin.

Miten ehdotettuja toimenpiteitä pitäisi kehittää? Mitä muita toimenpiteitä ehdottaisit?

Edistämishjelmassa on tuotu hyvin esiin mm. kiertotalousnäkökulma, jalostusasteen nosto ja itämerirehun käyttö. Kalatalouden kestävyys on oleellista. Kotimaisen kalan edistämishjelma tulee kytkeä tiiviimmin merialuesuunnitteluun, vesien- ja merenhoidon tavoitteisiin ja suunnitteluun sekä kalatiestrategiaan. Nyt ohjelmassa ei ole näistä mitään mainintaa, ja ne tulee lisätä sekä huomioida tavoitteissa ja toimenpiteissä. Lisäksi edistämishjelmassa tulee mainita oleellinen tavoitteisiin vaikuttava lainsäädäntö, mm. ns. vesiputedirektiivi.

Osiassa 4. kaksi mittaria viidestä mittaa kuluttajien näkemystä kalatalouden kestävydestä. Se ei kuitenkaan kerro totuutta kalatalouden kestävydestä, vaan mielikuvan tilanteesta. Lisäksi kohdassa Liiketoiminnan taloudelliset mittarit ja tavoitetasot, Tavoitellut vaikutukset: ”Kalatalouden liiketoiminnan kasvu tapahtuu markkinalähtöisesti ja kestävästi” on mittareihin sisällytetty vain tuotot, jalostusarvo ja työllistävyys. Miten mitataan kalatalouden kasvun kestävyttä, joka on tavoitteissa? Tämän osion mittareita tulee vielä miettiä vastaamaan paremmin tavoitetta.

Palaute ohjelman ympäristövaikutusten arvioinnista

Mitä palautetta haluaisit antaa ohjelman ympäristövaikutusten arvioinnista?

Ympäristövaikutusten arviointi on laadittu yleisellä tasolla. Arvioinnissa olisi hyvä tuoda selkeämmin esille, millaisia vaikutuksia kalankasvatuksen kolminkertaistamisen aiheuttamalla lisäraavinnekuormalla on suhteessa vesien hyvän tilan tavoitteeseen.

Muu palaute

Mitä muuta palautetta haluaisit antaa ohjelmasta?

-

Karhunen Anna-Riikka
Kymenlaakson Liitto - Frank Hering ja Anna-Riikka Karhunen/
Aluesuunnittelu / Kymenlaakson liitto